

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Κληρονομιά>Κληρονομική διαδοχή

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [de](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

αγγλικά

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Swipe to change

Κληρονομική διαδοχή**Γερμανία**

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUe).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Μια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ως ιδιόχειρη διαθήκη ή ως δημόσια διαθήκη.

Η ιδιόχειρη διαθήκη μπορεί να συνταχθεί μόνο από πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 18 ετών και πρέπει να συνταχθεί χειρόγραφα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο γράμμα και να υπογραφεί. Αν η διαθήκη γραφτεί σε γραφομηχανή ή υπολογιστή ή αν απουσιάζει η υπογραφή ή έχει γίνει υπαγόρευση π.χ. σε μαγνητοταινία, η διαθήκη είναι άκυρη, με αποτέλεσμα να είναι επιλέξιμοι μόνον οι νόμιμοι κληρονόμοι, εφόσον δεν υπάρχει άλλη έγκυρη διαθήκη με άλλη εγκατάσταση κληρονόμου. Για λόγους απόδειξης, η υπογραφή πρέπει να περιλαμβάνει το πλήρες ονοματεπώνυμο, δηλαδή το όνομα και το επώνυμο, ούτως ώστε να μην μπορεί να προκύψει σφάλμα σχετικά με το πρόσωπο που έχει συντάξει τη διαθήκη. Τέλος, συνιστάται ένθερμα να αναφέρονται στη διαθήκη ο χρόνος και ο τόπος της καταγραφής. Αυτό είναι σημαντικό, διότι μια προγενέστερη διαθήκη μπορεί να καταργηθεί εν όλω ή εν μέρει από νέα διαθήκη. Αν στη μία ή ακόμη και στις δύο διαθήκες απουσιάζει η ημερομηνία, συχνά δεν είναι γνωστό ποια είναι η πιο πρόσφατη και, ως εκ τούτου, η έγκυρη διαθήκη.

Τα παντρεμένα ζευγάρια και οι σύντροφοι με ληξιαρχικώς καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης μπορούν επίσης να συντάξουν ιδιόχειρη συνδιαθήκη. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να υπογράψουν και οι δύο την κοινή διαθήκη ή τη διαθήκη που γράφτηκε ιδιοχειρώς από έναν εκ των συζύγων ή των συντρόφων (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 24 «Τι είναι η συνδιαθήκη;»).

Όποιος θέλει να είναι βέβαιος ότι δεν έχει κάνει λάθος κατά τη σύνταξη της διαθήκης του, πρέπει να συντάξει δημόσια διαθήκη που ονομάζεται επίσης συμβολαιογραφική διαθήκη. Αυτό συμβαίνει με τέτοιο τρόπο ώστε η τελευταία βούληση να δηλώνεται προφορικά σε συμβολαιογράφο ή ακόμη και να καταγράφεται εγγράφως ή να συντάσσεται εγγράφως από αυτόν και να παραδίδεται στον συμβολαιογράφο (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 23 «Δημόσια διαθήκη»). Μια τέτοια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ακόμη και από ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους.

Η σύμβαση κληρονομικής διαδοχής πρέπει να συναφθεί ενώπιον συμβολαιογράφου με ταυτόχρονη παρουσία και των δύο συμβαλλόμενων μερών (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 29 «Σύμβαση κληρονομικής διαδοχής»).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος μια ιδιόχειρη διαθήκη μετά τον θάνατο να παραπέσει, να χαθεί ή να ξεχαστεί, συχνά συνιστάται (χωρίς ωστόσο να είναι υποχρεωτικό) η διαθήκη να δοθεί για επίσημη φύλαξη στο ειρηνοδικείο – στη Βάδη-Βιρτεμβέργη στο γραφείο του συμβολαιογράφου έως τα τέλη του 2017. Η συμβολαιογραφική διαθήκη φυλάσσεται πάντοτε επίσημα. Το ίδιο ισχύει και για τη σύμβαση κληρονομικής διαδοχής, εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη δεν αποκλείουν την ειδική επίσημη φύλαξη αν το πράξουν τα συμβαλλόμενα μέρη, το έγγραφο παραμένει σε φύλαξη από τον συμβολαιογράφο. Οι διαθήκες και συμβάσεις κληρονομικής διαδοχής που φυλάσσονται επίσημα, πρέπει να ανοίγονται μετά τον θάνατο του προσώπου που εξέδωσε σε αυτά διατάξεις τελευταίας βουλήσεως (σύμφωνα με τον νόμο περί «διαθετών»).

Οι επίσημες πράξεις φύλαξης στο ειρηνοδικείο – στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017 στα γραφεία των συμβολαιογράφων – ιδιόχειρων διαθηκών καθώς και διατάξεων τελευταίας βουλήσεως επικυρωμένων από συμβολαιογράφους (διαθήκες και συμβάσεις κληρονομικής διαδοχής) – καταχωρίζονται από την 1η Ιανουαρίου 2012 ηλεκτρονικά στο κεντρικό μητρώο διαθηκών στο Ομοσπονδιακό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο. Τα στοιχεία φύλαξης των ληξιαρχείων για τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως που καταρτίστηκαν πριν από αυτήν την ημερομηνία μεταφέρονται στο μητρώο.

Το Ομοσπονδιακό Συμβολαιογραφικό Επιμελητήριο ως αρχή καταχώρισης λαμβάνει κοινοποιήσεις για όλους τους θανάτους στο εσωτερικό της χώρας και ενημερώνει το αρμόδιο δικαστήριο της κληρονομίας, εάν έχουν καταχωριστεί διατάξεις, ποιες είναι και πού φυλάσσονται, με σκοπό το άνοιγμα της διαθήκης ή της διατάξης τελευταίας βουλήσεως.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης απία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Οι πλησιέστεροι συγγενείς μπορούν να αποκληρωθούν μέσω διαθήκης. Ωστόσο, ανέκαθεν θεωρείται άδικο αν σε μια κληρονομική διαδοχή ο/η επιζών/-ούσα σύζυγος, τα τέκνα και τα εγγόνια ή οι γονείς δεν λάβουν τίποτα, εφόσον αυτοί θα ήταν νόμιμοι κληρονόμοι αν δεν υπήρχε η διάθεση μέσω διαθήκης. Λόγω της αναγνωρισμένης από το κράτος και προβλεπόμενης από τον νόμο ανάληψης αμοιβαίας ευθύνης, τα ίδια ισχύουν για τον επιζώντα σύντροφο ενός ληξιαρχικώς καταχωρισμένου συμφώνου συμβίωσης ομοφύλων. Για τον λόγο αυτό, ο νομοθέτης εξασφαλίζει σε αυτόν τον περιορισμένο κύκλο προσώπων την αποκαλούμενη νόμιμη μοίρα. Οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έχουν αξίωση κατά των κληρονόμων για καταβολή χρηματικού ποσού ίση με το ήμισυ της αξίας της νόμιμης κληρονομίας.

Παράδειγμα: Η διαθέτρια αφήνει πίσω της τον σύζυγό της, με τον οποίο ζούσε στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, και μια κόρη. Η διαθέτρια έχει ορίσει με διαθήκη τον σύζυγό της ως μοναδικό κληρονόμο. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 100.000 ευρώ. Το μερίδιο της νόμιμης μοίρας της κόρης ανέρχεται σε ¼ (παράλληλα με τον σύζυγο, ο οποίος ζούσε με τη διαθέτρια στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, η τη νόμιμη μοίρα της κόρης στην κληρονομία ανέρχεται σε ½). Για να προσδιοριστεί το ύψος της χρηματικής αξίωσης, το μερίδιο της νόμιμης μοίρας πρέπει να πολλαπλασιαστεί επί την αξία της κληρονομίας κατά τη στιγμή της κληρονομικής διαδοχής. Ως εκ τούτου, η κόρη μπορεί να προβάλλει έναντι του συζύγου αξίωση σε νόμιμη μοίρα ύψους 25.000 ευρώ (¼ × 100.000 ευρώ).

Ο διαθέτης δεν μπορεί επίσης να ακυρώσει την αξίωση σε νόμιμη μοίρα συμπεριλαμβανόμενης μεν τους δικαιούχους νόμιμης μοίρας στη διαθήκη του, καθιστώντας τους όμως κληρονόμους για λιγότερο από το ήμισυ της νόμιμης κληρονομιάς τους. Σε αυτήν την περίπτωση, οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έχουν αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα έως το ήμισυ της αξίας της νόμιμης μοίρας στην κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης έχει ορίσει με διαθήκη ως κληρονόμους τη σύζυγό του, με την οποία ζούσε στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, κατά $\frac{2}{3}$ και την κόρη του κατά $\frac{1}{3}$. Η αξία της κληρονομιάς ανέρχεται σε 800.000 ευρώ. Το μερίδιο της νόμιμης μοίρας της κόρης ανέρχεται σε $\frac{1}{4}$ (= €200.000). Επειδή όμως της έχουν ήδη κληροδοτηθεί με διαθήκη 100.000 ευρώ ($\frac{1}{8}$ των €800.000), έχει αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα ίση με την ελλειπή αξία (100.000 ευρώ).

Οι αξιώσεις σε νόμιμη μοίρα πρέπει να προβληθούν εντός τριών ετών από τη στιγμή κατά την οποία οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έλαβαν γνώση του γεγονότος της κληρονομικής διαδοχής και της διάταξης που είναι σε βάρος τους, το αργότερο όμως εντός τριάντα ετών από την κληρονομική διαδοχή. Οι κληρονόμοι μπορούν να ζητήσουν αναβολή της αξίωσής τους σε νόμιμη μοίρα εφόσον η άμεση συμμόρφωση θα τους έπληττε με ανεπιχειρήσιμη σκληρότητα. Ως παράδειγμα, ο νόμος αναφέρει την περίπτωση όπου η οικογενειακή κατοικία θα έπρεπε ειδήλλως να πωληθεί. Τότε όμως πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη τα συμφέροντα των δικαιούχων νόμιμης μοίρας. Αναβολή σημαίνει ότι η νόμιμη μοίρα δεν χρειάζεται να καταβληθεί άμεσα. Το δικαστήριο πρέπει να αποφασίζει, ανάλογα με την περίπτωση, πόσο καιρό μπορεί να αναβληθεί η νόμιμη μοίρα, και κατά πόσον και σε ποιον βαθμό απαιτείται εξασφάλιση της αξίωσης σε νόμιμη μοίρα.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Αν δεν υπάρχει διαθήκη ή σύμβαση κληρονομικής διαδοχής, ισχύει η νόμιμη κληρονομική διαδοχή.

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνο συγγενείς, άρα πρόσωπα που έχουν κοινούς γονείς, παππούδες, προπαππούδες, αλλά ακόμη και πιο μακρινούς κοινούς προγόνους. Υπό αυτήν την έννοια δεν είναι συγγενείς, και ως εκ τούτου αποκλείονται από την κληρονομική διαδοχή, οι συγγενείς εξ αχιστείας: π.χ. πεθερά, γαμπρός, πατριός, προγονή, σύζυγος θείου, σύζυγος θείας και τούτο διότι ο διαθέτης ή η διαθέτρια δεν είχαν κοινούς προγόνους με αυτούς.

Η σχέση συγγένειας μπορεί να προκύψει επίσης μέσω υιοθεσίας (υιοθέτηση ως τέκνο). Και τούτο διότι αυτή δημιουργεί κατ' αρχήν ολοκληρωμένη νομική σχέση συγγένειας με τον υιοθετούμενο και τους συγγενείς του, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου, τα υιοθετημένα τέκνα εξισώνονται κατά κανόνα με τα βιολογικά τέκνα (μπορεί να υπάρχουν ορισμένες ιδιαιτερότητες κατά την υιοθεσία ενήλικων «τέκνων»).

Εξάρτηση από την αρχή της κληρονομικής διαδοχής συγγενών υφίσταται για τους συζύγους οι οποίοι, παρόλο που κατά κανόνα δεν είναι συγγενείς μεταξύ τους, δηλαδή δεν έχουν κοινό πρόγονο, έχουν ωστόσο δικό τους κληρονομικό δικαίωμα σε σχέση με τον/τη σύντροφό τους. Αν οι σύζυγοι είναι διαζευγμένοι, δεν υφίσταται κληρονομικό δικαίωμα. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αυτό ισχύει ήδη για συζύγους εν διαστάσει.

Οι σύντροφοι με ληξιαρχικώς καταχωρισμένο σύμφωνο συμβίωσης εξισώνονται με τους συζύγους όσον αφορά την κληρονομική διαδοχή. Αντιθέτως, δεν προβλέπεται νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα για άλλες σχέσεις συμβίωσης.

Κληρονομικό δικαίωμα συγγενών:

Δεν είναι όλοι οι συγγενείς δικαιούχοι κληρονομικής διαδοχής με τον ίδιο τρόπο. Ο νόμος τους κατατάσσει σε κληρονόμους διαφόρων τάξεων:

1η τάξη

Στους κληρονόμους της αποκαλούμενης 1ης τάξεως ανήκουν μόνο οι απόγονοι του αποθανόντος, δηλαδή τα τέκνα, τα εγγόνια, τα δισέγγονα, κλπ.

Τα εκτός γάμου τέκνα συμπεριλαμβάνονται στους νόμιμους κληρονόμους των μητέρων τους και των πατέρων τους, καθώς και των αντίστοιχων συγγενών. (Εξαιρέση ισχύει για τις κληρονομικές διαδοχές στις οποίες ο διαθέτης απεβίωσε πριν από την 29η Μαΐου 2009, αν το εκτός γάμου τέκνο γεννήθηκε πριν από την 1η Ιουλίου 1949 – πρβλ. το φυλλάδιο «Κληρονομία και κληρονομική μεταβίβαση» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 11, 15 – αντίστοιχη υποσημείωση).

Εφόσον υπάρχει κάποιος που ανήκει σε αυτήν την ομάδα των ιδιαίτερα στενών συγγενών, κανένας πιο μακρινός συγγενής δεν λαμβάνει τίποτα και δεν μπορεί να συμμετάσχει στην κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης έχει μια κόρη και πολλά ανίψια. Τα ανίψια δεν κληρονομούν τίποτα.

Τα τέκνα των τέκνων, δηλαδή τα εγγόνια, τα δισέγγονα, κλπ., μπορούν κανονικά να κληρονομήσουν μόνον αν οι γονείς τους έχουν ήδη αποβιώσει ή αποποιηθούν οι ίδιοι την κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο αποθανών είχε μία κόρη και ακόμη τρία εγγόνια που προέρχονται από έναν γιο που έχει ήδη αποβιώσει. Η κόρη λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομιάς, ενώ τα εγγόνια πρέπει να μοιραστούν το άλλο ήμισυ – δηλαδή το ήμισυ που θα αναλογούσε στον πατέρα τους. Άρα κάθε εγγονός/-ή λαμβάνει το $\frac{1}{4}$ της κληρονομιάς.

2η τάξη

Κληρονόμοι 2ας τάξεως είναι οι γονείς του αποθανόντος και τα τέκνα και τα εγγόνια τους, δηλαδή τα αδέρφια και τα ανίψια του διαθέτη. Και εδώ ισχύει ότι τα τέκνα των γονέων του διαθέτη κληρονομούν μόνον εφόσον οι γονείς του διαθέτη έχουν ήδη αποβιώσει. Τότε αναλαμβάνουν τη νόμιμη κληρονομία του αποθανόντος πατέρα ή της αποθανούσας μητέρας τους.

Οι συγγενείς 2ας τάξεως μπορούν να κληρονομήσουν μόνον αν δεν υπάρχουν συγγενείς 1ης τάξεως.

Παράδειγμα: Ένας διαθέτης αφήνει πίσω μια ανίψια και έναν ανιψιό. Η αδελφή και οι γονείς έχουν αποβιώσει πριν. Η ανίψια και ο ανιψιός κληρονομούν κατά συνέπεια από $\frac{1}{2}$ ο καθένας.

3η τάξη και επόμενες

Η 3η τάξη περιλαμβάνει τους παππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους (θεία, θείος, εξάδελφος, εξαδέλφη, κλπ.), η 4η τάξη τους προπαππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους, κλπ. Η κληρονομική διαδοχή διέπεται ουσιαστικά από τους ίδιους κανόνες με τις προηγούμενες ομάδες. Ωστόσο, από την 4η τάξη και μετά, για ήδη αποθανόντες απογόνους των παππούδων δεν συμμετέχουν οι απόγονοί τους. Αντίθετα, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνον οι πλησιέστεροι συγγενείς (μετάβαση από την κληρονομική διαδοχή κατά ρίζες στο σύστημα βαθμών).

Πάντα ισχύει: Αν μόνον ένας συγγενής από προηγούμενη τάξη βρίσκεται ακόμα εν ζωή, αυτός αποκλείει όλους τους πιθανούς κληρονόμους μιας πιο μακρινής τάξεως.

Ο/Η σύζυγος/σύντροφος:

Η επιζώσα σύζυγος ή ο επιζών σύζυγος ή η επιζώσα σύντροφος ή ο επιζών σύντροφος – ανεξάρτητα από την εκάστοτε περιουσιακή σχέση – είναι νόμιμοι κληρονόμοι, παράλληλα με τους απογόνους κατά $\frac{1}{4}$, με τους συγγενείς 2ας τάξεως (δηλαδή γονείς, αδέρφια ή ανίψια του διαθέτη) και τους παππούδες κατά $\frac{1}{2}$.

Αν οι σύζυγοι ζούσαν υπό το «νόμιμο καθεστώς περιουσιακών σχέσεων της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα» (αυτό συμβαίνει πάντα, όταν δεν έχει συμφωνηθεί κανένα άλλο καθεστώς περιουσιακών σχέσεων σε προγραμμαία σύμβαση μεταξύ των συζύγων), τότε η παραπάνω νόμιμη κληρονομία αυξάνεται κατά $\frac{1}{4}$. Το ίδιο ισχύει για τους συντρόφους με σύμφωνο συμβίωσης.

Αν δεν υπάρχουν ούτε συγγενείς 1ης τάξεως ή 2ας τάξεως ούτε παππούδες, ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης αφήνει πίσω του τη σύζυγό του, με την οποία ζούσε στην περιουσιακή σχέση της κοινωνίας συμμετοχής στα αποκτήματα, καθώς και τους γονείς του. Η σύζυγος λαμβάνει $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$) και οι γονείς ως κληρονόμοι 2ας τάξεως από $\frac{1}{8}$ της κληρονομιάς ο καθένας. Επιπλέον, η σύζυγος

λαμβάνει (μαζί με τους συγγενείς 2ας τάξεως ή τους παππούδες) το αποκαλούμενο «Großer Voraus» (μεγάλο εξάιρετο), το οποίο περιλαμβάνει κανονικά όλα τα αντικείμενα που ανήκουν στο νοικοκυριό, καθώς και τα γαμήλια δώρα (από κοινού με τους συγγενείς 1ης τάξεως, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει αυτά τα αντικείμενα ως νόμιμος κληρονόμος μόνο στον βαθμό που τα χρειάζεται για τη διατήρηση ενός αρμόζοντος νοικοκυριού).

Νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα του κράτους:

Αν δεν μπορεί να διαπιστωθεί ούτε σύζυγος ή σύντροφος ούτε συγγενής, το κράτος καθίσταται νόμιμος κληρονόμος. Η ευθύνη του περιορίζεται, κατ' αρχήν στην κληρονομία.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής αιτία θανάτου:

Κατ' αρχήν αρμόδιο για υποθέσεις κληρονομιών είναι το δικαστήριο κληρονομιών του ειρηνοδικείου του τελευταίου τόπου συνήθους διαμονής του διαθέτη (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017: το αντίστοιχο συμβολαιογραφείο).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας:

Η αποποίηση κληρονομίας πραγματοποιείται με δήλωση προς το δικαστήριο κληρονομιών. Η δήλωση πρέπει να υποβάλλεται στα πρακτικά του δικαστηρίου κληρονομιών ή σε δημοσίως επικυρωμένη μορφή (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε παρακάτω).

Η δήλωση αποδοχής δεν συνδέεται με συγκεκριμένο τύπο και επίσης δεν απαιτείται η παραλαβή της. Αν η προθεσμία αποποίησης παρέλθει άπρακτη, αυτό θεωρείται αποδοχή.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας:

Η αποδοχή ή η αποποίηση μιας κληροδοσίας πραγματοποιείται μέσω δήλωσης προς τον ενδιαφερόμενο. Αυτός μπορεί να είναι ο κληρονόμος ή κάποιος κληροδόχος (η αποκαλούμενη υποκληροδοσία).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας:

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας δεν προβλέπεται στο γερμανικό κληρονομικό δίκαιο.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Άνοιγμα διαθήκης:

Μια διάταξη τελευταίας βουλήσεως που έχει υποβληθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας ή έχει ληφθεί από την επίσημη φύλαξη ανοίγεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο της κληρονομίας μετά τον θάνατο του διαθέτη. Οι κληρονόμοι ειδοποιούνται αυτεπαγγέλτως για το θέμα αυτό.

Διαδικασία κληρονομητηρίου:

Κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017: συμβολαιογραφείο), το οποίο αναφέρει το πρόσωπο του κληρονόμου, την έκταση του κληρονομικού δικαιώματός του, καθώς και τη διάταξη μιας καταπιστευματικής διαδοχής ή την εκτέλεση της διαθήκης.

Το δικαστήριο της κληρονομίας εκδίδει κληρονομητήριο κατόπιν αιτήσεως. Στην αίτηση πρέπει να αποδεικνύεται η ορθότητα των στοιχείων που προβλέπονται από τον νόμο ή να βεβαιώνεται ενόρκως ότι τίποτα δεν αντιτίθεται στην ορθότητα των στοιχείων. Η ενόρκη βεβαίωση μπορεί να δίδεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου, εφόσον αυτή η αρμοδιότητα δεν έχει ανατεθεί αποκλειστικά στους συμβολαιογράφους βάσει της νομοθεσίας του κρατιδίου.

Έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου:

Ο γερμανικός νόμος για τη διεθνή διαδικασία κληρονομικού δικαιώματος (IntErbRVG) ρυθμίζει τη διαδικασία του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο είναι ένα αποδεικτικό στοιχείο κληρονομίας που ισχύει σχεδόν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (εξαιρέσεις: Μεγάλη Βρετανία, Ιρλανδία, Δανία). Εκδίδεται επίσης κατόπιν αιτήσεως από το δικαστήριο της κληρονομίας με τη μορφή επικυρωμένου αντιγράφου με περιορισμένη διάρκεια ισχύος. Με το πιστοποιητικό αυτό αναμένεται να απλοποιηθούν ιδίως οι διαδικασίες κληρονομίας εντός της ΕΕ.

Διανομή των περιουσιακών στοιχείων:

Αν η περιουσία κληροδοτείται σε πολλούς κληρονόμους, γίνεται κοινή περιουσία της κοινωνίας συγκληρονόμων. Για τον λόγο αυτό, οι συγκληρονόμοι μπορούν να διαθέτουν μόνο από κοινού τα επιμέρους αντικείμενα της κληρονομίας, π.χ. να πωλήσουν το αυτοκίνητο του διαθέτη το οποίο δεν χρειάζεται πλέον. Πρέπει επίσης να διαχειρίζονται την κληρονομία από κοινού. Αυτό συχνά προκαλεί σημαντικές δυσκολίες, ιδίως όταν οι κατοικίες των κληρονόμων είναι διάσπαρτες και δεν μπορούν να συμφωνήσουν. Για να εξέλθει από αυτή την μάλλον ενοχλητική «αναγκαστική κοινωνία», κάθε κληρονόμος μπορεί κατ' αρχήν να απαιτήσει τη διάλυση αυτής της κοινωνίας, τον αποκαλούμενο διαμοιρασμό της κληρονομίας. Σημαντικότερη εξαίρεση: Ο διαθέτης έχει αποκλείσει στη διαθήκη τη διανομή της κληρονομίας για ορισμένο χρονικό διάστημα, π.χ. για να διατηρηθεί μια οικογενειακή επιχείρηση.

Αν ο διαθέτης έχει ορίσει εκτελεστή διαθήκης, ο διαμοιρασμός της κληρονομίας ανήκει στα καθήκοντά του. Ειδάλλως, πρέπει να το πράξουν οι ίδιοι οι κληρονόμοι. Τότε μπορούν να λάβουν τη βοήθεια συμβολαιογράφου. Αν οι κληρονόμοι, παρά τη μεσολάβηση συμβολαιογράφου, δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία, το μόνο που απομένει είναι η αστική αγωγή.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Για την εκ του νόμου κληρονομική διαδοχή, βλέπε παραπάνω.

Αν ο εκλιπών έχει αφήσει διαθήκη, αυτή υπερισχύει των κανόνων για την εκ του νόμου κληρονομική διαδοχή. Συνεπώς, κληρονομούν μόνον όσοι αναφέρονται στη διαθήκη, εφόσον ο διαθέτης με τη διαθήκη του έχει διαθέσει ολόκληρη την κληρονομία του. Για τους δικαιούχους νόμιμης μοίρας, βλέπε παραπάνω.

Η κληρονομία μεταβιβάζεται στον κληρονόμο ή τους κληρονόμους με τον θάνατο του διαθέτη δυνάμει του νόμου (αρχή της αυτόματης απόκτησης της κληρονομίας). Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να αποποιηθούν την κληρονομία, βλέπε παρακάτω.

Ο διαθέτης μπορεί να ορίσει στη διαθήκη επίσης κληροδοσίες, π.χ. να προσπορίσει επιμέρους αντικείμενα κληρονομίας ή ορισμένα χρηματικά ποσά σε ορισμένα πρόσωπα. Οι κληροδόχοι τότε δεν γίνονται κληρονόμοι, αλλά έχουν έναντι του βεβαρημένου ή των βεβαρημένων αξίωση να λάβουν από την κληρονομία όσα ορίζονται στη διαθήκη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Αποποίηση της κληρονομίας:

Οι κληρονόμοι δεν ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της κληρονομίας αν αποποιηθούν εμπρόθεσμα την κληρονομία. Η αποποίηση της κληρονομίας πρέπει κατ' αρχήν να δηλωθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας εντός έξι εβδομάδων αφότου ο αντίστοιχος κληρονόμος λάβει γνώση της επαγωγής της κληρονομίας και του λόγου για τον οποίο έχει την ιδιότητα του κληρονόμου. Αυτό συμβαίνει είτε με καταχώριση στα πρακτικά του δικαστηρίου είτε με έγγραφο δημοσίως επικυρωμένο. Για το τελευταίο αρκεί μια επιστολή, όπου όμως η υπογραφή του κληρονόμου πρέπει να επικυρωθεί συμβολαιογραφικά. Η αποποίηση και αποδοχή της κληρονομίας είναι κατά κανόνα δεσμευτικές.

Ευθύνη σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομίας:

Αν οι κληρονόμοι αποδεχτούν την κληρονομία, υποκαθιστούν νόμιμα τον διαθέτη. Αυτό σημαίνει ότι κληρονομούν και τα χρέη, για τα οποία ευθύνονται κατ' αρχήν και με τη δική τους περιουσία.

Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να περιορίσουν την ευθύνη για τα κληρονομημένα χρέη στην «κληρονομική περιουσία», δηλαδή οι ενδεχόμενοι πιστωτές, προς τους οποίους ο εκλιπών είχε οφειλές, μπορούν με τις αξιώσεις τους να κρατήσουν την κληρονομική περιουσία, όμως η ιδιωτική περιουσία των κληρονόμων παραμένει ασφαλής από ξένες παρεμβάσεις. Οι κληρονόμοι μπορούν να επιτύχουν αυτόν τον περιορισμό της ευθύνης, υποβάλλοντας αίτηση για διαχείριση κληρονομίας στο δικαστήριο της κληρονομίας ή για διαδικασία αφερεγγυότητας κληρονομίας στο ειρηνοδίκηο ως πτωχευτικό δικαστήριο. Αν η κληρονομία δεν επαρκεί ούτε καν για τα έξοδα της διαχείρισης της κληρονομίας ή της διαδικασίας αφερεγγυότητας κληρονομίας, οι κληρονόμοι μπορούν ωστόσο να επιτύχουν περιορισμό της ευθύνης. Αν ένας πιστωτής προβάλει αξιώσεις, μπορούν να επικαλεστούν την ανεπάρκεια της κληρονομίας. Τότε οι κληρονόμοι μπορούν να αρνηθούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κληρονομίας, στον βαθμό που η κληρονομία δεν επαρκεί. Ωστόσο, πρέπει να αποδώσουν την υφιστάμενη κληρονομία στους πιστωτές.

Αν οι κληρονόμοι επιθυμούν μόνο να αποφύγουν να έρθουν αντιμέτωποι με χρέη, τα οποία δεν είχαν υπολογίσει, αρκεί να κινήσουν την αποκαλούμενη διαδικασία αναγγελίας: Οι κληρονόμοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο της κληρονομίας να ζητήσει από όλους τους πιστωτές του διαθέτη να κοινοποιήσουν στο δικαστήριο εντός ορισμένης προθεσμίας τι τους οφείλει ακόμη ο διαθέτης. Αν ένας πιστωτής παραλείψει να δηλώσει εγκαίρως τις απαιτήσεις του, πρέπει να αρκестεί σε όσα απομείνουν από την κληρονομία στο τέλος. Η διαδικασία αναγγελίας μπορεί επίσης να αποσαφηνίσει στους κληρονόμους κατά πόσον υπάρχει λόγος να τεθεί η κληρονομία σε επίσημη διαχείριση, μέσω αίτησης διαχείρισης της κληρονομίας ή μέσω αφερεγγυότητας της κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για να μπορέσει ο κληρονόμος ενός ιδιοκτήτη ακινήτου να καταχωριστεί στο κτηματολόγιο ως ιδιοκτήτης, απαιτείται η υποβολή αίτησης για διόρθωση του κτηματολογίου και η απόδειξη της ανακρίβειας του κτηματολογίου. Προϋπόθεση για τη διόρθωση του κτηματολογίου, μετά τον θάνατο του καταχωρισμένου ιδιοκτήτη, είναι ο αιτών να αποδείξει ότι έχει την ιδιότητα του κληρονόμου.

Η απόδειξη της ιδιότητας του κληρονόμου ως βάση για τη διόρθωση του κτηματολογίου παρέχεται με την προσκόμιση κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Αν η κληρονομική διαδοχή βασίζεται σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως που περιλαμβάνεται σε δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική διαθήκη, σύμβαση κληρονομικής διαδοχής), αρκεί να υποβληθούν στο γραφείο του κτηματολογίου η διάταξη και τα πρακτικά του ανοίγματος της.

Αν ένα ακίνητο πράγμα αποτελεί αντικείμενο κληροδοσίας – ανεξάρτητα από το κληρονομικό δικαίωμα που εφαρμόζεται – για τη μεταβίβαση της κυριότητας στον κληροδόχο απαιτείται η υποβολή συμβολαιογραφικού εγγράφου, από το οποίο προκύπτει ότι ο κληροδόχος αποκτά την κυριότητα του ακινήτου πράγματος.

Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, μπορεί να απαιτηθούν επιπλέον έγγραφα. Ούτως, για παράδειγμα, για την καταχώριση μιας εμπορικής εταιρείας ως κληρονόμου απαιτείται η απόδειξη του δικαιώματος εκπροσώπησης του αιτούντος (π.χ. επίσημο απόσπασμα εμπορικού μητρώου).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, η διαχείριση της κληρονομίας χρησιμεύει για την αποτροπή της εκτέλεσης στην ίδια περιουσία του κληρονόμου. Το δικαστήριο της κληρονομίας πρέπει να τη διατάξει μόνο κατόπιν αιτήσεως ενός δικαιούχου (κληρονόμος, εκτελεστής διαθήκης, πιστωτής κληρονομίας, αγοραστής κληρονομίας, καταπιστευματοδόχος).

Ο διαχειριστής κληρονομίας είναι ένα επίσημα διορισμένο όργανο για τη διαχείριση ξένων περιουσιακών στοιχείων, με δική του ιδιότητα διαδίκου στη διαδικασία. Ασκεί τα καθήκοντά του για ιδιωτικά συμφέροντα, για τη διαχείριση ξένων περιουσιακών στοιχείων και με σκοπό την προστασία των συμφερόντων όλων των ενδιαφερομένων (κληρονόμοι και δανειστές). Η διαχείριση της κληρονομίας, στην οποία ο διαχειριστής έχει δικαίωμα και υποχρέωση, δεν χρησιμεύει μόνο για τη διατήρηση και την αύξηση της κληρονομίας, αλλά κατά προτεραιότητα για την ικανοποίηση των πιστωτών της κληρονομίας. Κύριο καθήκον του διαχειριστή κληρονομίας είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κληρονομίας με το ενεργητικό της κληρονομίας.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Μαζί με τον ίδιο τον κληρονόμο, τον διαχειριστή (αφερεγγυότητας) κληρονομίας (βλέπε παραπάνω) και τον εκτελεστή διαθήκης (βλέπε παρακάτω), ένας κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας μπορεί να διαθέτει αντίστοιχες εξουσίες.

Το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει αυτεπαγγέλτως τον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν προκύψει τρέχουσα ανάγκη σε μια στιγμή όπου είναι αβέβαιο το πρόσωπο του υπεύθυνου κληρονόμου ή η αποδοχή της κληρονομίας από αυτό. Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας χρησιμεύει για την εξασφάλιση και τη διατήρηση της κληρονομίας προς το συμφέρον του άγνωστου κληρονόμου.

Ο κύκλος δράσης του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας καθορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της συγκεκριμένης περίπτωσης. Μπορεί να είναι ευρύς ή να επικεντρώνεται μόνο στη διαχείριση των επιμέρους αντικειμένων της κληρονομίας. Στον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ανατίθεται συνήθως ο προσδιορισμός των άγνωστων κληρονόμων και η εξασφάλιση και η διατήρηση της κληρονομίας.

Η κηδεμονία σχολάζουσας κληρονομίας δεν χρησιμεύει κατ' αρχήν για την ικανοποίηση των πιστωτών κληρονομίας, αφού διατάσσεται πρωτίστως για την προστασία του κληρονόμου. Ωστόσο, η εκπλήρωση των υποχρεώσεων κληρονομίας με πόρους της κληρονομίας μπορεί να αποτελεί κατ' εξαίρεση μέρος των καθηκόντων του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν υπαγορεύεται για την τακτική διαχείριση και διατήρηση ή για την αποτροπή των ζημιών, ιδίως για την αποφυγή εξόδων λόγω περιπτώσεων δικαστικών διαμαχών.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο διαθέτης μπορεί να διορίσει με διάταξη τελευταίας βουλήσεως έναν ή περισσότερους εκτελεστές διαθήκης. Μπορεί επίσης να εξουσιοδοτήσει έναν τρίτο, τον εκτελεστή διαθήκης ή το δικαστήριο της κληρονομίας να διορίσει (περαιτέρω) εκτελεστές διαθήκης. Τα καθήκοντα του εκτελεστή διαθήκης αρχίζουν από τη στιγμή που ο διοριζόμενος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του.

Σύμφωνα με τις νομικές ρυθμίσεις, είναι καθήκον του εκτελεστή διαθήκης να εφαρμόσει τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως του διαθέτη. Αν υπάρχουν άνω του ενός κληρονόμοι, πρέπει να προβεί σε διαμοιρασμό της κληρονομίας μεταξύ τους.

Ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει να διαχειριστεί την κληρονομία. Ειδικότερα, έχει δικαίωμα να λάβει στην κατοχή του την κληρονομία και να διαθέσει τα αντικείμενα της κληρονομίας. Αντίθετα, οι κληρονόμοι δεν μπορούν να διαθέσουν ένα αντικείμενο της κληρονομίας που βρίσκεται υπό τη διαχείριση του εκτελεστή της διαθήκης. Ο εκτελεστής της διαθήκης δικαιούται επίσης να αναλαμβάνει υποχρεώσεις για την κληρονομία, εφόσον η ανάληψη αυτή απαιτείται για την τακτική διαχείριση. Έχει δικαίωμα να πραγματοποιεί δωρεάν διαθέσεις μόνον εφόσον επιβάλλονται από λόγους ευπρέπειας ή ιδιαίτερο ηθικό καθήκον που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Ωστόσο, ο διαθέτης έχει τη δυνατότητα να περιορίσει κατά βούληση τις εξουσίες του εκτελεστή διαθήκης σε σχέση με τις νομικές ρυθμίσεις. Έχει επίσης την επιλογή να ορίσει τη διάρκεια της εκτέλεσης της διαθήκης. Συνεπώς, μπορεί να περιοριστεί να αναθέσει στον εκτελεστή διαθήκης μόνο τη διεκπεραίωση και τον έγκαιρο διαμοιρασμό της κληρονομίας. Ωστόσο, ο διαθέτης μπορεί να αποφασίσει επίσης να ορίσει στη διαθήκη ή τη σύμβαση κληρονομικής διαδοχής του την αποκαλούμενη διαρκή εκτέλεση. Η διαρκής εκτέλεση μπορεί να οριστεί, κατ' αρχήν, για μέγιστο χρονικό διάστημα 30 ετών, που υπολογίζεται από την κληρονομική διαδοχή. Ωστόσο, ο διαθέτης μπορεί να ορίσει η διαχείριση να διαρκέσει μέχρι τον θάνατο του κληρονόμου ή του εκτελεστή της διαθήκης ή

μέχρι την επέλευση ενός άλλου γεγονότος στο πρόσωπο του ενός ή του άλλου. Σε αυτήν την περίπτωση, η εκτέλεση της διαθήκης μπορεί να ξεπεράσει τα 30 έτη.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Για την απόδειξη του δικαιώματος κληρονομιάς, απαιτείται κατά κανόνα κληρονομητήριο ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, π.χ. αν ο κληρονόμος θέλει να μεταγράψει στο όνομά του ένα οικόπεδο ή έναν λογαριασμό του διαθέτη. Αν υπάρχει δημόσια διαθήκη (βλέπε παραπάνω), σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να περιπεύει η υποβολή κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [Η Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.